

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Асоціація навчальних закладів України
приватної форми власності

УКРАЇНА ХХІ СТОЛІТТЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
XXV Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та
молодих вчених
(спільно з проектом Європейської комісії “Європейський рік навчок в Україні:
інновацій та розширення можливостей”)
до 33-річниці заснування
Європейського університету

у 3-х томах
Том 2

10 жовтня 2024 р.

Київ - 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ III. СТАН ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ		
3.1	Потапов В.Є. Впровадження систем накопичувальної енергії під час російсько-української війни 2022-2024 рр.	6
3.2	Семенець В.В. Характеристика та порівняння основних джерел фінансування інновацій	8
3.3	Федоров І.В., Гудзь Ю.Ф. Можливості та ризики, що пов'язані з діяльністю транснаціональних корпорацій	12
3.4	Федоров І.В. Переваги співпраці з транснаціональними корпораціями та виклики що пов'язані з їх діяльністю	15
3.5	Пирог В.В., Дацій О.І. Організаційні інновації як чинник адаптації українських корпорацій до макроекономічних викликів воєнного часу.	18
3.6	Ковальов А.В. Стратегії диверсифікації сьогодення	21
3.7	Воляннюк В.В., Гривківська О.В. Шляхи зміцнення ресурсного потенціалу аграрних підприємств	25
3.8	Гевці О.І. Макроекономічний стан економіки України під час війни.	27
3.9	Кононенко О.В., Овсієнко В.В. Використання інструментів цифрового маркетингу в Україні під час війни	33
3.10	Нечипоренко Т. А., Вітер О. М. Феномен лідерства у бізнесі в умовах воєнного стану.	36
3.11	Побоченко В.Ю, Бучинська О.В. Вплив репутації бренду на поведінку покупців при виборі автомобілів в умовах економічної невизначеності.	38
3.12	Кравчук Ю.О., Виклюк М.І. Шляхи посилення фіскальної спроможності податку на прибуток в умовах війни.	40
3.13	Чорненький В.Г, Шарова С.В. Стан іпотечного кредитування під час війни та вплив на ринок будівництва житлової нерухомості в Україні	44

3.14	Гужавіна І.В. Забезпечення відкритості міста з урахуванням чинників повоєнного відновлення.	50
3.15	Щербатих Д.В. Страховання в Україні – вчора, сьогодні, завтра	53
3.16	Дідик О.О., Радзіховська Л.М. Оцінка взаємозв'язку державного зовнішнього боргу України та валового внутрішнього продукту	58
3.17	Hladush Viktor, Zasanskyi Volodymyr The Impact of War on Ukraine's Banking System: Adaptation Strategies and Financial Stability	62
3.18	Сігіда Т. Ю., Бреус С. В. Ринок оренди житла в Україні під час війни	65
3.19	Костенко Ю. В., Овсієнко В.В. Адаптація українського підприємництва до впливу макроекономічних факторів.	68
3.20	Бабін М.І, Виклюк М.І Фінансування розвитку економіки через грантові програми	70
3.21	Каневська І.М., Веларде Андріяш Лусіана Ніколь Соціальні мережі як інструмент просування освітніх послуг: можливості та макроекономічний вплив	73
3.22	Кустов В.П., Хоменка А.С. Регуляторні виклики стратегічного управління розвитком біржової діяльності	78
3.23	Болдирєва Л.М., Савустяненко С.О. Можливості зеленої економіки та її вплив на макроекономічний розвиток України	82
3.24	Нетреба Р.Й., Щебель А.І. Підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств в умовах війни	86
3.25	Бреус С.В., Лизогуб С.В. Розвиток організації: основні аспекти формування концепції.	89
3.26	Бреус С.В., Троцька Н.О., Карнаушенко М.В. Мотивація персоналу – індикатор ефективного менеджменту організацій охорони здоров'я.	91
3.27	Бреус С.В., Лизогуб С.В. Концепція розвитку організації: основні засади	93

3.28	Печихвіст В. М., Богашко О. Л. Управління розвитком виробничого потенціалу підприємств в сучасних умовах	95
3.29	Якименко Ю.Л., Гудзь Ю.Ф. Роль аудиторського контролю в умовах застосування процедур відновлення платоспроможності та банкрутства до вітчизняних підприємств під час війни	97
3.30	Томецький В.М. Перспективи інвестиційної діяльності національних підприємств в умовах військового стану	100
3.31	Горінний М.Л., Гривківська О.В. Ефективність інноваційної політики України.	102
3.32	Хома В.Я., Гривківська О.В. Ефективність господарської діяльності підприємств	103
3.33	Кацун Д.М., Гривківська О.В. Інвестиційні ресурси підприємства: сутність та ознаки	105
3.34	Тепловський О.А., Гривківська О.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність та структура.	107
3.35	Карпа М.Б., Гривківська О.В. Стратегічне партнерство як інструмент інноваційного розвитку підприємств	109
3.36	Фімяр С.В., Коваль О.Д. Стан інновацій під час війни.	111
3.37	Фімяр С.В., Присяжненко В.М. Проблеми агропромислового сектору в умовах війни	113
3.38	Акуленко О.О., Гривківська О.В. Етапи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства	115
3.39	Дух В.М., Гривківська О.В. Економічна ризиковість підприємства	117
3.40	Гейжа Євген, Гривківська О.В. Розвиток аграрних підприємств України в умовах війни	119
3.41	Глембицький О.В. Використання технологій штучного інтелекту для формування інтелектуального капіталу підприємств: соціальні та економічні перспективи	120

3.42	Назаров О.В., Котвицька Н.М. Стан інвестиційної привабливості України: проблеми та заходи вирішення	125
3.43	Скородід С.Г., Котвицька Н.М. Роль інновацій у розвитку України в сучасних умовах	128
3.44	Колпак О.В., Гривківська О.В. Напрями забезпечення екологічної безпеки аграрних підприємств під час війни	129
3.45	Новицький В.В., Котвицька Н.М. Раціональне використання природних ресурсів як чинник економічної стабільності України під час війни	131
3.46	Воляннюк В.В., Гривківська О.В. Напрями забезпечення екологічної безпеки аграрних підприємств під час війни	134
3.47	Ойстрик С.В., Виклюк М.І. Підтримки ветеранів у вигляді пільгових кредитів та грантових програм для розвитку та старту власного бізнесу	136
3.48	Феній Н.С., Гривківська О.В. Методи оцінки економічної безпеки переробних підприємств України	140
3.49	Бабій В.М., Гудзь Ю.Ф. Антикризове управління малим бізнесом в умовах макроекономічної нестабільності під час війни в Україні	143
3.50	Маковійчук О. В., Космідайло І. В. Інноваційний розвиток сільськогосподарських підприємств: сучасний стан.	146
3.51	Ткач О.А., Космідайло І. В. Теоретичний базис функціонування інноваційно орієнтованих підприємств.	148
3.52	Шугалій А., Тимошенко А.О. Стратегічні напрями розвитку експортного потенціалу України в умовах воєнного стану	151
3.53	Бондарчук А.В. Гривківська О.В. Інвестиційний потенціал підприємств енергетичного сектору України	156
3.54	Коваленко О. В., Фімяр С.В. Єдність інформаційних систем в ланцюгах постачання харчової продукції в Україні під час війни	157

3.55	Шеремета В. В., Ганечко І. Г. Вплив війни на ринок землі в Україні	160
3.56	Титаренко А.О., Гудзь Ю.Ф. Сутність інноваційного розвитку підприємств	164
3.57	Вронський І.М. Основні принципи стратегічного підходу до впровадження корпоративної соціальної відповідальності бізнесу	166
3.58	Тихонович О.Ю. Конкурентні стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств	168
3.59	Дронов М. Р., Бреус С.В. Управління проектами відбудови: стратегічна складова економічного розвитку України	171
3.60	Дучка Б.Ю., Попик Н.В. Сутність та історичні віхи розвитку програмно-цільового підходу	174

РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Гейжа Євген,
аспірант кафедри економіки, фінансів та обліку
спеціальності 051 «Економіка» Європейського університету
Науковий керівник: д.е.н., професор Гривківська О.В.

У умовах війни аграрні підприємства України стикаються з рядом викликів і проблем, але водночас вони мають можливості для розвитку.

Однією з основних проблем є зниження доступу до ринків збуту через втрати торговельних шляхів та санкції з боку деяких країн. Крім того, війна може призвести до зниження врожаю через знищення і пошкодження полів та інфраструктури.

Однак аграрні підприємства можуть використовувати цей період для впровадження нових технологій і методів виробництва, що дозволить підвищити ефективність їх діяльності. Також важливо розвивати внутрішні ринки збуту та сприяти розвитку місцевої економіки, щоб зменшити залежність від зовнішніх ринків.

Уряд може надавати підтримку аграрним підприємствам шляхом надання субсидій, кредитів під низький відсоток або інших фінансових стимулів. Також важливо розвивати інфраструктуру та запроваджувати заходи для забезпечення безпеки на сільськогосподарських землях.

З початком повномасштабного вторгнення в Україну припинилися продажі сільськогосподарської продукції, а в сховищах сільськогосподарських виробників накопичилася велика кількість сільськогосподарської продукції врожаю минулого року. Новий урожай був зібраний у період з червня по жовтень 2022 року, що ускладнило умови зберігання. Бракує не лише складських приміщень, а й належних умов зберігання, що призводить до псування продукції через шкідників та вологу. Це негативно впливає на закупівельні ціни посередників і завдає збитків сільськогосподарським виробникам [1]. В Україні тривають активні військові дії, особливо на сході та півдні, з можливістю повторного вторгнення з півночі. У цих умовах зростає потреба в інвестиціях, у тому числі іноземних, для відновлення та функціонування підприємств, а залучення інвестицій є важливим завданням для економіки.

Загалом, розвиток аграрних підприємств України в умовах війни потребує комплексного підходу, співпраці між державою, бізнесом та громадянськістю, а також пошуку нових можливостей і стратегій.

Розвиток аграрних підприємств України в умовах війни є надзвичайно складним, проте життєво важливим завданням для підтримки економіки країни та забезпечення продовольчої безпеки. Основні аспекти, що впливають на функціонування аграрного сектору в умовах війни, включають:

1. Проблеми логістики та експорту: війна значно ускладнила логістичні шляхи для експорту сільськогосподарської продукції. Основні порти, зокрема в Чорному морі, стали недоступними через блокади або руйнування. Для розв'язання цієї проблеми активно використовуються альтернативні маршрути, зокрема через залізницю та дунайські порти. Український аграрний сектор також шукає нові ринки збуту в Європі та інших регіонах.
2. Доступ до ресурсів: багато аграріїв мають обмежений доступ до паливно-мастильних матеріалів, насіння, добрив та інших необхідних ресурсів. Війна спричинила збої в постачанні та підвищення цін на ці матеріали, що впливає на собівартість виробництва. Держава та міжнародні партнери намагаються забезпечити підтримку аграріям, зокрема через надання гуманітарної допомоги та субсидій.
3. Окуповані території та зруйновані землі: на окупованих або прифронтових територіях багато сільськогосподарських земель було знищено або заміновано. Це обмежує можливість обробки ґрунтів та призводить до скорочення площ під посівами. Демінування цих земель є пріоритетним завданням, але цей процес тривалий і складний.
4. Трудові ресурси: багато чоловіків, які працювали в аграрному секторі, були мобілізовані або евакуйовані. Це призводить до дефіциту робочої сили, особливо в періоди посівної та жнив. Водночас підприємства адаптуються, використовуючи жінок і залучаючи технології автоматизації та механізації процесів.
5. Державна та міжнародна підтримка: уряд України та міжнародні організації надають фінансову та технічну допомогу аграріям. Це включає кредити на пільгових умовах, підтримку малих фермерських господарств та програми надання насіння й техніки. Особливо важливою є підтримка країн-партнерів та гуманітарних організацій, які допомагають з постачанням ресурсів і збутом продукції.
6. Зміна ринкової кон'юнктури: війна впливає на попит та пропозицію на ринку сільськогосподарської продукції. Через перебої з постачанням зростає вартість продовольства на міжнародному рівні. Українські аграрії намагаються скористатися цією ситуацією, підвищуючи експорт до країн, які мають дефіцит продовольства.
7. Технологічні інновації: у складних умовах аграрні підприємства впроваджують новітні технології, такі як точне землеробство, дрони для моніторингу полів, автоматизація виробничих процесів. Це дозволяє підвищити ефективність навіть в умовах нестачі робочої сили та ресурсів.
8. Екологічні наслідки: військові дії призводять до значного забруднення земель, що може мати тривалі наслідки для аграрного виробництва. Руйнування інфраструктури також негативно впливає на сільське господарство та екосистеми. Отже, розвиток аграрних підприємств в Україні в умовах війни є складним і багатогранним процесом. Війна вплинула на всі аспекти аграрного сектору: від виробництва до логістики, збуту та фінансування.

Війна в Україні створила безпрецедентні виклики для аграрного сектору, але також відкрила нові можливості для адаптації та інновацій. Надалі важливо зосередитися на відновленні, інтеграції нових технологій та підтримці сталого розвитку.

Український аграрний сектор демонструє стійкість та адаптивність у надзвичайно складних умовах. Попри всі виклики, аграрії продовжують виробляти продукцію та шукати нові шляхи для розвитку галузі. Тривала підтримка держави та міжнародних партнерів є ключовою для забезпечення продовольчої безпеки країни та стабільності на світовому ринку продовольства.

Список використаних джерел

1. Міністерство аграрної політики та продовольства України (2023). Державна підтримка.09.05.2023. URL: <https://minagro.gov.ua/pidtrimka>